

Список використаних джерел:

1. <https://zemreforma.gov.ua/>
2. Land Reform (Scotland) Act 2016. // <https://www.legislation.gov.uk/asp/2016/18/contents/enacted>
3. Land Reform in Scotland: History, Law and Policy (Scotland's Land). By Malcolm Combe(Editor), Jayne Glass(Editor), Annie Tindley(Editor). Edinburgh University Press; 1st Edition (March 28, 2020). 384 p.
4. John A. Lovett & Malcolm M. Combe, The Parable of Portobello: Lessons and Questions from the First Urban Acquisition Under the Scottish Community Right-to-Buy Regime, 80 Mont. L. Rev. 211 (2019). P. 210-228.
5. <https://www.gov.scot/policies/land-reform/right-to-buy-land-to-further-sustainable-development/>

Земко А. М.,

Луцький національний технічний університет, к.ю.н., доцент кафедри права

Філюк О. С.,

Луцький національний технічний університет, асистент кафедри права

ПОНЯТТЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЕЛЕМЕНТА ПІДГАЛУЗІ АГРАРНОГО ПРАВА

Сільське господарство, як важливий елемент економіки України, використовує інноваційні процеси, що спрямовані на розвиток усього аграрного сектору. Повністю аргументованою є думка, що на сучасному етапі розвитку аграрних відносин актуальним серед інших є принцип забезпечення інноваційного розвитку сільського господарства [1; с. 59]. Виходячи з того, що на сільське господарство покладена надважлива місія – забезпечення зростаючого населення світу продуктами харчування, а галузі виробництва – сировиною, забезпечення продовольчої та екологічної безпеки й продовольчої незалежності країни, а також беручи до уваги

такі виклики, як залежність від природно-кліматичних факторів, підвищена ризикованість, сезонність сільськогосподарського виробництва тощо, використання інноваційних підходів у аграрному виробництві набуває важливого стратегічного значення. Саме інноваційна модель розвитку, зокрема – широке впровадження в аграрне виробництво вітчизняних і світових досягнень науково-технічного прогресу, є одним із найважливіших інструментів підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору економіки України та підвищення його ефективності.

Інноваційний потенціал забезпечує можливість аграрним підприємствам конкурувати на внутрішньому та зовнішньому ринках і допомагає уникнути економічної кризи. Вчені обґрунтували, що всеохоплююче впровадження інновацій сприяє підвищенню продуктивності праці, економії різних видів ресурсів, скороченню витрат та зниженню собівартості аграрно-продовольчої продукції, нарощуванню обсягів і підвищенню ефективності сільськогосподарського виробництва, що впливає на залучення інвестицій [4]. Постійне і системне впровадження новітніх технологій в аграрне виробництво є запорукою сталого розвитку сільського господарства.

Відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність» головною метою державної інноваційної політики є створення соціально-економічних, організаційних і правових умов для ефективного відтворення, розвитку й використання науково-технічного потенціалу країни, забезпечення впровадження сучасних екологічно чистих, безпечних, енерго- та ресурсозберігаючих технологій, виробництва та реалізації нових видів конкурентоздатної продукції [2].

Відносини, які виникають в процесі інноваційної діяльності утворюють складну систему, яка не може безпечно існувати без належного правового регулювання. І хоча сутність інноваційного розвитку різних галузей національного господарства не містить принципових розбіжностей, однак в аграрній сфері характер і основні напрями цього процесу істотно відрізняються. Тому обґрунтованою є думка науковців, що норми щодо інноваційного розвитку в сільському господарстві України слід віднести до підгалузі агроінноваційного права в системі комплексної галузі аграрного права [3; с. 421].

Впровадження інноваційної моделі розвитку сільського господарства обумовили необхідність розширення понятійного апарату аграрного права.

Відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність» інновації – це новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери [2].

Важливим елементом для формування понятійного апарату, звичайно, є формування нормативно-правової бази у сфері агроінноваційного права шляхом ефективної взаємодії науки та практичної реалізації інноваційної діяльності. Відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність», така діяльність визначається як діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг.

Таким чином вважаємо, що під інноваційною діяльністю, як елементом підгалузі аграрного права, слід розуміти процес активної взаємодії суб'єктів аграрного права з використання новітніх наукових технологій і досягнень, метою якого є виробництво та реалізація конкурентоздатних сільськогосподарських товарів.

Аграрне право, як галузь права, регулює аграрні відносини у всій їх сукупності і багатоманітності, тому правильне формування його понятійного апарату дасть можливість для подальшого розвитку науки аграрного права та сприятиме покращенню правозастосовчої практики.

Список використаних джерел:

1. Аграрне право України : підручник / В. Єрмоленко та ін.; за заг. ред. В. Єрмоленка. Київ : Юрінком-Інтер, 2010, 608 с.
2. Закон України «Про інноваційну діяльність» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 36, ст.266.
3. Правові засади інноваційного розвитку в сільському господарстві України: монографія / кол. авторів ; за ред. В. Семчика. Київ : Юридична думка, 2010, 456 с.

4. Дем'яненко С. І. Інноваційне зростання – основа стабільності агропромислового комплексу / С. І. Дем'яненко // Наука та інновації. Сільськогосподарські і аграрні технології. – 2005. – Т. 1. – Вип. 1. – С. 87–98.

Золотарьова Д. М.,

*кандидат юридичних наук, асистент
кафедри земельного та аграрного права
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого*

ЩОДО ТИМЧАСОВОГО ЗАЙНЯТТЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ТА ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

В сучасних умовах актуалізується питання, яке пов'язане із тимчасовим зайняттям земельних ділянок сільськогосподарського чи лісогосподарського призначення для проведення розвідувальних робіт. Тимчасовий характер права користування зайнятими земельними ділянками для проведення розвідувальних робіт зумовлений необхідністю забезпечення геологічного вивчення надр, яке на підставі спеціального дозволу здійснюється в межах встановленого строку. Так, згідно із земельним законодавством України строки проведення розвідувальних робіт визначаються угодою сторін, яка укладається особою, що буде проводити розвідувальні роботи, та землевласником чи землекористувачем, на землях якого будуть проводитись такі роботи.

Варто зазначити, що особливість такого виду землекористування, як проведення розвідувальних робіт, полягає в тому, що воно, за загальним правилом, може здійснюватися на будь-яких землях без вилучення (викупу) їх у власників та землекористувачів. Об'єктивні ж реалії сьогодення, які зумовлені кризовим станом економіки країни, роблять необхідним проведення таких робіт на будь-яких землях. Але найчастіше, як свідчить практика, розвідувальні роботи здійснюються на землях сільськогоспо-